

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 9. rujan 2020. [\[Multimedia\]](#)

„Izliječiti svijet”: 6. Ljubav i opće dobro

Biblijsko čitanje: *Mt 15, 32-37*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Kriza kroz koju prolazimo zbog pandemije pogađa sve. Iz nje možemo izići bolji ako svi zajedno tražimo *opće dobro*, u protivnom iz nje ćemo izići još gori. Nažalost, svjedoci smo pojave plitkih interesa. Ima, na primjer, onih koji bi htjeli prisvojiti sebi moguća rješenja, kao u slučaju cjepiva, a potom ih prodavati drugima. Neki koriste ovu situaciju da raspiruju podjele: traže ekonomsku ili političku korist, stvarajući ili povećavajući sukobe. Druge pak jednostavno ne zanima tuđa patnja, prolaze dalje i idu svojim putem (usp. *Lk 10, 30-32*). To su poklonici Poncija Pilata, peru ruke od toga.

Kršćanski odgovor na pandemiju i društveno-ekonomske krize koje su njezina posljedica temelji se na *ljubavi*, prije svega Božjoj ljubavi koja nam uvijek prethodi (usp. *1 Iv 4, 19*). On prvi ljubi nas, On nam uvijek prethodi u ljubavi i rješenjima. On nas bezuvjetno ljubi i kad prihvatimo tu Božju ljubav, tad možemo odgovoriti na sličan način. Ljubim ne samo one koji mene ljube: svoju obitelj, prijatelje, ljude s kojima se družim, nego i one koji me ne vole, koji me ne poznaju ili koji su stranci, kao i one zbog kojih patim ili koje smatram neprijateljima (usp. *Mt 5, 44*). To je kršćanska mudrost, to je stav Isusa Krista. Najviši stupanj svetosti, recimo to tako, je ljubiti neprijatelje, a to nije lako. Ljubiti sve, uključujući neprijatelje, zacijelo je teško – rekao bih da je to umijeće! Ali umijeće koje se može svladati i poboljšati. Prava ljubav, koja nas čini plodnima i slobodnima, uvijek se širi i uključiva je. Ta ljubav njeguje, liječi, ozdravljuje i čini dobro. Mnogo puta više dobra čini jedno milovanje no mnogi argumenti, milovanje kojim poručujem da sam oprostio, a ne mnogi argumenti kojima se branimo. To je uključiva ljubav koja ozdravlja.

Dakle, *ljubav* se ne ograničava na odnose između dvoje ili troje ljudi, ili prijatelja, ili u obitelji, nego ide dalje od toga. Obuhvaća građanske i političke odnose (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, 1907-1912), uključujući odnos s prirodom (Enc. *Laudato si'* [LS], 231). Budući da smo društvena i politička bića, jedan od najviših izraza ljubavi upravo je onaj društveni i politički, koji je presudan za ljudski razvoj i suočavanje sa svakom vrstom krize (*ibid.*, 231). Znamo da ljubav obogaćuje obitelji i prijatelje; ali dobro je podsjetiti da ona oplemenjuje također društvene, kulturne, ekonomske i političke odnose, omogućujući nam izgrađivati „civilizacije ljubavi“, kako je volio reći sveti Pavao VI.[1] i, njegovim tragom, sveti Ivan Pavao II. Bez tog nadahnuća prevladava kultura egoizma, ravnodušnosti, odbacivanja, to jest, odbacujem ono što ne volim, ono što ne mogu voljeti ili one koji se meni čine beskorisnima u društvu. Danas dok sam ulazio jedan par mi je rekao: „Molite za nas jer imamo dijete s teškoćama u razvoju“. Ja sam upitao: „Koliko godina ima? – Puno. – I što činite? – Pratimo ga i pomažemo mu“. Čitav život roditelja posvećen djetetu s teškoćama u razvoju. To je ljubav. A neprijatelji, politički protivnici po našem su mišljenju nesposobni za politički i društveni život, ali nam se samo takvima čine. Sâm Bog zna jesu li to ili nisu. Ali mi ih moramo ljubiti, moramo razgovarati, moramo graditi tu civilizaciju ljubavi, tu političku, društvenu kulturu, kulturu jedinstva čitavog ljudskog roda. Sve to je oprečno ratovima, podjelama, zavistima, pa i ratovima u obitelji. Uključiva ljubav je socijalna, ona je obiteljska, politička: ljubav sve prožima!

Koronavirus nam pokazuje da je istinsko dobro za svakog pojedinog zajedničko dobro, a ne samo individualno, i, obratno, opće dobro istinsko je dobro za osobu (usp. *KKC*, 1905-1906). Ako neka osoba traži samo vlastito dobro ona je egoist. Naprotiv, osoba raste u svom čovještvu raste kad vlastito dobro otvara drugima, kad ga dijeli. Osim što je pojedinačno, zdravlje je i javno dobro. Zdravo je društvo ono koje se brine za zdravlje sviju.

S virusom koji ne poznaje prepreke, granice ili kulturne i političke razlike moramo se uhvatiti u koštac *ljubavlju* koja ne zna za prepreke, granice ili razlike. Ta ljubav može iznjedriti društvene strukture koje nas potiču da s drugima dijelimo, a ne da se natječemo, koje nam omogućuju da uključimo najranjivije, a ne da ih odbacujemo i koje nam pomažu da od svoje ljudske prirode izrazimo ono najbolje, a ne najgore. Prava ljubav ne poznaje kulturu odbacivanja, ne zna što je to. Kad ljubimo i stvaramo kreativnost, povjerenje i solidarnost, tu se javljaju konkretne inicijative za opće dobro[2]. A to vrijedi bilo na razini malih i velikih zajednica, bilo na međunarodnoj razini. Ono što se čini u obitelji, ono što se čini u vlastitoj četvrti, ono što se čini u selu, ono što se čini u velikom gradu isto se čini na svjetskoj razini: to je isto sjeme koje raste i daje ploda. Ako ti u obitelji, u gradskoj četvrti kreneš sa zavišću, borbom, na kraju će nastati „rat“. Naprotiv, ako kreneš s ljubavlju, ako počneš dijeliti ljubav, oprostjenje, tada će vladati ljubav i oprostjenje za sve.

Ako, naprotiv, rješenja za pandemiju nose na sebi trag sebičnosti, bilo ljudi, bilo poduzeća ili država, možda iz koronavirusa možemo izići, ali sigurno ne i iz ljudske i društvene krize koju je virus iznio na vidjelo i istaknuo. Zato pazite da ne gradite na pijesku (usp. *Mt* 7, 21-27)! Da bismo izgradili zdravo, uključivo, pravedno i mirno društvo, to moramo učiniti na stijeni općeg dobra[3].

Opće dobro je stijena. A to je zadaća sviju, a ne samo nekih stručnjaka. Sveti Toma Akvinski rekao je da je promicanje općeg dobra dužnost pravde koja pripada svakom građaninu. Svaki je kršćanin odgovoran za opće dobro. A za kršćane to je također poslanje. Kao što uči sveti Ignacije Lojolski, usmjeravanje naših svakodnevnih napora prema općem dobru način je na koji se prima i širi Božju slavu.

Politika, nažalost, često nije na dobrom glasu, a znamo i zašto. To ne znači da su svi političari loši, ne, ne želim to reći. Samo kažem da političari, nažalost, često nisu na dobrom glasu. Ali ne smijemo se pomiriti s tim negativnim gledanjem, već trebamo reagirati pokazujući svojim djelima da nije samo moguće, nego je i dužnost imati dobru politiku[4], politiku koja u središte stavlja ljudsku osobu i opće dobro. Ako čitate povijest čovječanstva naći ćete mnoge svete političare koji su išli tim putem. To je moguće u mjeri u kojoj svaki građanin, a posebno oni koji preuzimaju na sebe društvene i političke zadaće i službe, svoje djelovanje ukorjenjuju u etičkim načelima i oživotvoruju ga društvenom i političkom ljubavlju. Kršćani, a poglavito vjernici laici, pozvani su davati u tome dobro svjedočanstvo i to mogu činiti zahvaljujući kreposti ljubavi, njegujući socijalnu dimenziju koja je s njom neraskidivo povezana.

Kucnuo je, dakle, čas da povećamo našu društvenu ljubav – želim to istaknuti: našu društvenu ljubav – zajedničkim doprinosom sviju, polazeći od naše malenkosti. Opće dobro zahtijeva sudjelovanje sviju. Ako svaki pojedinac dadne svoj udio i ako se nikoga ne izostavi, moći ćemo obnoviti dobre odnose na zajedničkoj, nacionalnoj, međunarodnoj razini, a također u skladu s okolišem (usp. *LS*, 236). Tako će naša djela, pa i najskromnija, pokazati nešto od Božje slike koju u sebi nosimo, jer Bog je Trojstvo, Bog je ljubav. To je najljepša definicija Boga u Bibliji. Daje nam je apostol Ivan, koji je silno ljubio Isusa: Bog je ljubav. Uz Njegovu pomoć, možemo *izliječiti svijet* radeći svi zajedno za *opće dobro*, ne samo za vlastito dobro, nego za opće dobro, za dobro sviju.

[1] *Poruka za 10. svjetski dan mira*, 1. siječnja 1977.: AAS 68 (1976), 709.

[2] Usp. sv. Ivan Pavao II., Enc. *Sollicitudo rei socialis*, 38.

[3] *Ibid.*, 10.

[4] Usp. *Poruka za Svjetski dan mira 1. siječnja 2019.*, (8. prosinca 2018.).

Apel Svetoga Oca

Danas je prvi Međunarodni dan zaštite obrazovanja od napadâ, u kontekstu oružanih sukoba.

Pozivam vas na molitvu za studente koji su zbog rata i terorizma tako teško lišeni prava na obrazovanje. Pozivam međunarodnu zajednicu da učini sve kako bi osigurala da se poštuju zgrade koje bi trebale štititi mlade studente. Neka ne izostanu naponi koji imaju za cilj zajamčiti im sigurna okruženja za obrazovanje, posebno u izvanrednim humanitarnim prilikama.